

PROPÒSIT

Els científics opinen que la ciència no arriba bé al públic. Els periodistes es queixen també que la comunicació de la ciència és una assignatura pendent, que cal que maduri com han madurat especialitzacions en altres àmbits. Des d'una societat científica com és la Societat Catalana de Biologia hem volgut contribuir a apropar els dos móns: científics i comunicadors. Per això hem convidat científics i comunicadors, entre altres professionals de la comunicació de la ciència, perquè relatessin la seva experiència en aquest camp.

Som conscients que el recull no és complet, però també en som que no som pas els primers, ni, per fortuna, els darrers. Recentment, hi ha molta més atenció enfocada en aquest camp: la comunicació de la ciència.

El sentit de la ciència és que sigui comunicada. Si no, no té sentit. La ciència amagada, no és ciència. La ciència no reconeguda, no és ciència. La ciència oficial és la ciència de dia, segons diu François Jacob en el seu article.

Val a dir que també hi ha diverses maneres de comunicar la ciència, que podrien ser resumides en dos grans grups: la ciència per a científics i la ciència per al públic. Tots dos grups poden, alhora, subdividir-se. I així hem volgut fer la divisió del monogràfic, en cinc parts.

Entre científics, la ciència es comunica per ser validada, perquè els qui vénen després comencin un xic més enllà. Hi ha també tendències en la comunicació científica, i restriccions d'àmbit cultural. Totes aquestes visions són les que hem volgut tractar en la primera part.

Com el mètode científic, els textos de ciència segueixen unes pautes. Les revistes de ciència han trobat mètodes més o menys rígids que permeten establir criteris de necessitat i suficiència en el disseny de la descripció de les noves troballes. En la segona part, es tracta dels articles de les revistes de ciència, estructura i tipus; com també del recompte dels articles més citats. I de la producció més local, de Catalunya.

Però la ciència no ha romàs mai només en el terreny dels científics: des de la Il·lustració d'una manera més clara, però abans també per raons més pràctiques, el coneixement científic ha amarat el públic de diverses maneres. D'una banda, les institucions han elaborat més els seus sistemes de difusió de notícies científiques, però, de l'altra, també ha crescut la comunicació de temes més generals, des de la divulgació, o més concrets, en el creixent periodisme de ciència. És el coneixement del públic el que dóna sentit a molts professionals de la comunicació, i la percepció que el públic en té,

el que pot acostar o crear nous corrents de pensament entre la població. Cal que hi hagi una comunicació entre científics i públic. Cal que els científics sàpiguen què percep el públic. El públic vol saber en què es gasten els diners de la recerca pública, i privada també.

Però no s'ha de descuidar l'estil. En el missatge també és important l'estil. Donem l'opinió de professionals de la comunicació de ciència en el quart gran grup de capítols. Perquè cal tenir en compte alguns criteris a l'hora d'escriure ciència en qualsevol dels seus àmbits.

I, per acabar, la cinquena part vol fer una ullada, potser ràpida i incompleta, als diversos canals pels quals la ciència es difon. Així, ens basem en l'ús de mapes per explicar coneixements científics, en les gravacions de la natura, en audiovisuals, en les noves possibilitats que ofereix la xarxa, la informàtica. Per acabar, hem volgut fer unes reflexions entorn de *ciència i ciència-ficció*.

Si els científics diuen que s'ha d'ensenyar i cal ensenyar el públic, ja que la ciència cada dia ens envolta més; si el públic sembla que cada dia té més interès a saber coses de les ciències de la vida; i si sembla que cal superar l'assignatura pendent que és aquesta canalització, aquest monogràfic ha sorgit de la voluntat d'omplir aquest *gap* que hi ha palès.

Conscient de la incompletitud d'aquest recull, no voldria oblidar les influències que ha rebut; opinions de moltes persones que, desinteressadament, hi han volgut col·laborar. En primer lloc, cal agrair la paciència i la generositat dels autors. Després, de tants altres col·legues: Ramon Bartrons, Jaume Bertranpetit, Mariàngels Gallego, Mario Lombardero, Gemma López, Mercè Piqueras, Cristina Pujades, Gemma Revuelta, Maria Roura, Dolors Udina. Vull agrair el que he après a tots els qui m'han fet aprendre.

CRISTINA JUNYENT
Setmana santa de 2000